

"DEN LILLE ALLROUNDER"

tekst: Britt Corell, Kennel Foxfoot

Den lille "allrounder" er rasen blitt kalt, og den bærer hedersbetegnelsen med rette. For en dachshund er ikke kun en rase, den innehar uttrykksformer som den benytter seg av for å vinne nye venner.

Den finnes i tre størrelser som igjen finnes i treforskjellige hårlag, - altså ni varianter!

Som om dette ikke er nok, - rasen har fire forskjellige jakt- og bruksprøver, hvorav tre av disse gis rett til championat tittel som "arbeidshund". I tillegg viser dachshundvariantene seg hjertelig tilstede på hundeutstillinger. Med sin energi, sjarm og utstråling er det ikke uvanlig for dem bli plassert langt framme blant de beste i konkurransen på større utstillinger. Og ved det årlige NM på spor kvalifiserer vår lille hund stadig til å delta i konkurransen mot en mangfold av andre raser.

Men, det er mange hensyn og interesser som bør vurderes nøye i valget av dachshundvariant og bruksområde.

Vi ønsker deg lykke til i valget av din dachshundvariant.

Kjennetegn, mål og vekt. Dachshundens opprinnelsesland er Tyskland, og dachs er ordet for grevling. Under de tidligste årene ble den i Norge kalt grevlinghund. Dachsen er avlet ut fra et opprinnelig mutantgen som gir korte ben på en ellers normal skjelettoppbygging. Den skal være lang, lav, muskuløs og ikke på noen måte være hemmet av sin litt spesielle kroppsfasong.

Dachshunden finnes i ni forskjellige varianter. Først har vi de forskjellige størrelsene:

Standard-, dverg-, og kanindachshund.

Den største varianten skal ifølge rasestandarden veie ca 9 kilo. De to mindre har ingen vektgrenser, men de blir klassifisert etter brystmåle. Målene blir tatt rundt brystkassen like bak forbena.

Kanindachsen kan måle opptil 30 cm i brystomfang. Dvergachsen kan måle fra 30 til 35 cm.

Størrelsen finnes igjen i tre forskjellige hårlag:

Korthår, Langhår og Strihår.

Alle farger er tillatt unntatt ensfarget sort eller ensfarget hvit, og kanindachsen kan oppvise et stort fargerikdom. De vanligste fargene her i Norden er rød, sort/tan, brun/tan og viltfarget.

I huset - og utenfor. Som en ekte livsnyter er den en individualist. Som et paradoks, den tåler sjelden å være sin egen sjef, men trenger og konsekvent flokkleder. I hjemmet er den makelig anlagt med stor sans for livets goder, og midjemålet kan bli i mektigste laget om ikke passer på.

Den er en aktiv og morsom familiehund som påvirker sine omgivelser etter beste evne.

Den sorterer ofte sine bekjente, og noen blir opphøyd til "personlige venner". Disse utnytter den til siste godbit. Den tar seg til rette i omgivelsene, og den liker og ligge høyt for å få fullstendig oversikt over det hjemmelige revir.

Men når den skal ha ro, foretrekker den ofte å ligge under eller inni noe, - gjerne gjemt under dynen.

Den skal også være sunn, aktiv og glad i å arbeide. Som en turkamerat er den ypperlig. Dersom farten tilpasses dachsens økonomifremdrift, kan den trave av sted i timevis. Men dersom du har jogging som hobby, kan du finne dachsen på trappa når du kommer hjem. Den har liten sult og svette seg i vei på oppgatte stier. Men i sitt trivselstempo er den meget effektiv terrengsluker, en riktig firehjulstrekker!

Lyd og ulyd. Dachshunden er en våken hund med raske reaksjoner. Den er var, og den kan lett plukke ut din bilmotorlyd blant ti andre. Den vil også utbryte i en heftig varsling når det ringer på døren i sin annonsering av "fienden". Og straks etter kan den hilse henrykt på gjesten. A som med formål om drivende hund med solid jaktbakgrunn kan den finne på å forfølge de fleste viltslag over bakken, og noen ganger under...

Familie og barn. Er dachshunden en fin barnehund? Tja, det kommer ann på foreldrene til barna. Dachshundens lille kroppsstørrelse innbringer respekt hos barna som hele tiden vil bøye seg ned over den for å klappe og løfte.

Valpen er lett for små barn å bære på, - og slippe i gulvet. Dersom hunden får negative opplevelser overfor barn, kan det være vanskelig å "omprogrammere". Når det gjelder et barn og en dachshund på egenhånd, så er vi igjen inne på rasens mangfold. Det byr ikke på problemer for et barn å gå tur med en kanindachshund, skulle jeg tro. Saken stiller seg annerledes om det var familiens jakthund som har fått ferten av

spennende.

En annen ting er at den lille, tøffe dachsen i utgangspunktet ikke har respekt for større hunder, og at dette kan føre til situasjoner som er vanskelig for et barn å takle. Men generelt trives barn og dachshund utmerket sammen, de har ofte samme sans for humor...

Valget er ditt. Det finnes mange hensyn å ta når man skal velge seg en dachshund, og innen rasens brede spekter av varianter har man som representerer både hardføre drevhunder, skarpe hihunder, gode sporhunder samt mildere familiehunder med lite jaktlyst. Noen oppdrettere forsøker og kombinere førsteklasses ekstriør med ditto bruksegenskaper.

Vi bør ha i bakhodet at dachshunden i utgangspunktet er avlet fram og er ment til å være en arbeidende hund. Nettopp derfor har vi krav brukspremiering ved siden av utstillingskravene på alle våre dachshundvarianter for at de skal få tittelen Norsk Utstillingschampion. Vi har faktisk et av verdens høyeste krav!

Til hvilket formål. De fleste valpekjøpere har en klar formening om hvilke egenskaper, størrelse og hårlag de ønsker. Er man i tvil, så kan Norske Dachshundklubbers Forbunds veilede deg, eller henvise til mer erfarne, kunnskapsrike og objektive oppdrettere som kan gi opplysning. Det er viktig å innhente flest mulig opplysninger i stedet for å velge en variant som du kanskje ikke trives med.

Som drevhund. Den er for uinnvidde jegere gjenstand for hoderysting. I kvaste av skog der andre hunder må klatre over, hekler en dachshund seg under, gjennom eller i mellom. Den flyter av sted som et penselstrøk, og møter den hindringer legger den ubesværet veien rundt... Det har vist seg at barka jegere med drivende hunder av de større rasene etter hvert ymter frempå "-mja, kanskje en dachshund? Den tar store plassen..." Under jakta er den mest følsom overfor kulde, fuktighet og eventuelle skader.

Dachshunden er en ypperlig rådyrhund. Den er langsomdrivende og stemmevolumet står slett ikke i stil til den ringe størrelsen. Dersom drevdyret ikke blir støkket, forflytter den dyret pent og avslappet gjennom terrenget. Rådyret kan stoppe, beite litt og lytte bakover det irriterende lille vesenet med steinknuserstemmen inntil den er sjenerende nær, og det er på tide å bevege seg.

Som sporhund. Kan dachshunden være glimrende. Med de korte bena beveger den seg sjelden for raskt i terrenget, og støyen på ett ette kan begrenses til det minimale. Grunnet sin lave posisjon i terrenget er den også ofte meget spornøye, i motsetning til større hunder som kan benytte seg mer av overvær. Mange har valgt dachshunden som en hund med to funksjoner, både som spor- og drevhund. Men vår li har enda en funksjon som hihund.

Som hihund. I dag drives det ikke nevneverdig revejakt med dachshund.

Grunnen til dette er desimert revestamme, samt at jegere har fått større tradisjon med rådyrjakt i Norden. Men det arrangeres fremdeles kunsthjørver rundt om i mange lokalclubber, og dette er en meget spennende prøveform som setter store hundens mot, evne og vilje til å forsere hindere, samt å ha rovdyrskarphet og klok taktikk i sitt arbeide under jorden.

Dressur- eller god oppdragelse? Dachshunden er en rase som du meget sjeldent ser i lydighetsringen. Men kan en dachshund i det hele dresseres? Ja, men ikke la den merke det. Du må appellere til dens arbeidsglede, og mye avhenger av kontakt og respekt for din hund. Er

lei dachshund demonstrerer dette tydelig. Sjefer du for mye, trekker den bare inn de korte beina og ligger der og ser en annen vei.. Det aller viktigste er at den kommer på innkalling, og at den ikke hopper ut en åpen bildør uten tillatelse. Så kan det vel være det samme sitter eller ligger i "dekk-og-bli", noen stor forskjell utgjør det vel ikke. Gå gjerne på ringtreningskurs før utstilling, og bruk dressurkurset til og lære god oppdragelse og omgang med andre individer. Når det gjelder agilitytrening så kan dette stresse hunden unødige. Dachshunden er ikke avlet for å takle bråendinger, stopp, hopp, fart og Det er en terrenghund, avlet på utholdenhet og sortering av sanseintrykk gjennom nesene.

Unghund og pubertet. Den typiske dachshund avgjør ganske raskt hvem som skal inneha status som "flokkleder". Den er også snar til å svakeste ledd i næringskjeden, og den er en hemningsløs tigger.

Den er selv en viljesterk skapning som i puberteten tøyer strikken gang på gang for å prøve konsekvensen i oppdragelsen. Får den ikke klare retningslinjer, kan den bli usikker. Den har samme behov for oppdragelse som barn; klare meldinger, konsekvenslærdom, respekt, utfordring og mye ros.

En dachshund vokser fort i kroppen. Etter tannfelling og løpetid har den nådd sin omtrentlige størrelse i skjellettet når det gjelder høyde. Den strekke seg litt i lengden og brystkassen vil bli dypere, og den får masse i kroppen.

Generelt får tispene sin første løpetid ca. 7-10 mnd gamle. Hannene kan være kjønnsmodne allerede ved 8-9 mnd alder. Passe mosjon kombinert med viltsporttrening er fin avreagering for en hund i slyngealder. Å følge et treningsspor krever konsentrasjon, noe som psykisk også tapper unghunden for energi. Det er viktig med balanserte omgivelser og aktiviteter som ikke stresser unghunden unødige. Det kan lede til en mestøyende hund. Det første året kan gi grunnlaget for å leve med en rolig og avbalansert hund, - eller en hyperaktiv..

Pels og pleie. Rasen har sjelden pelsproblemer, og den har normal felling vår og høst. Oppdrettere vil gi veiledning i hvordan hunden skal men generelt kan man si at korthår trenger en stiv børste og pusseskinn, langhår en fintannet metallkam, og strihår en karde og sløv trimmer. De to første krever svært lite pelspleie, men strihåret må ofte trimmes og pusses. Det kan være meget varierende kvalitet på strihårspelsen, fra nesten korthårs utseende, til en ullpels som krever omfattende pelspleie. Strihår er en jagende strihår med god brukspels, så still spørsmål om pelskvaliteten på valpen og slekten. Skriftlig veiledning i pelstrimming bør du også få av oppdretter. Pelsstell, klokklipping, trimming, tannrens, ørerens og tømning av analkjertler hører til enhver hunds personhygiene. Lokalklubbene arrangerer medlemsmøter som viser deg hvordan du gjør dette.

Lokalklubbene arrangerer medlemsmøter som viser deg hvordan du gjør dette. Har de ikke? Da kan du spørre om de vil ta opp temaet.

Mosjon. En dachshund som skal være en trivsel både for øyet hjemmemiljø krever en viss mengde mosjon. To ting taler for fordelene ved dette med i betraktningen:

En dachshund med det rette humøret må få utløp for sin energi. Dessuten vil den ha større sjanse til å holde på sine elegante linjer og god muskulatur. Det er på ingen måte snakk om å beine rundt i ett par timer, men en god halvtimes rask båndpassering i ukedagene og en rask helgene. Det går fint å sykle med en dachshund, den har godt av travstrekken i bånd. Men vent med dette til den er 10-11 mnd gammel, korte intervaller. I mellom bør den også få løpe løs for at musklene skal få allsidig trening med strekk-og-bøy til alle kanter. Det er viktig å og unghunden får en viss muskelmengde for å støtte opp den lange kroppen, og at den holdes slank. Vær forsiktig med å la valper og unghund styrker musklene i rygg og bakpart.

Utstilling. Dachshunden er en meget populær utstillingshund. Den viser seg med fart og reising. Utstråling har den til tusen, mimikk og kroppsspråk gjør at den blir lagt merke til tross for sin ringe størrelse. Pelsen trenger svært lite utstillingsforberedelse, bortsett fra strihår krever pelstrimming. De fleste dachshunder takler utstillinger utmerket; det er festlig å være ute i selskapslivet! Utstillingschampionatet har høyere enn hos de fleste andre raser. Det er ikke nok å vinne toppmeritter for sitt vakre utseende, de må også bevise at de kan brukes til arbeid.

Og i avl. For å sette en hund i avl bør man ha fått en bedømmelse av flere dommere om at denne hunden er av en så utmerket kvalitet at avkom muligens kan være til nytte for rasen. Ingen hund kan leveres med varedeklarasjon, og ingen kan vite hvilke arveegenskaper den har videre. Visse krav bør stilles, både fysisk og psykisk, og myten om at alle tisper bør ha et valpekull, - er en myte! Ansvaret for rasen, dens utbredelse - eller tilbakegang ligger på oppdretterne og hannhundeiere. Å ha en tisper er da ikke ensbetydende med at den skal settes i avl...?

Kilde: NDF